

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Lena Tingström
031-605264
0702-845264

BESLUT
100125

Diarienummer:
511-64259-2008

Sida
1(18)

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Kosteröarna i Strömstads kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutslista
Bilaga 1:2 Zonkarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Fastighetsförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptet Kosteröarna
RegDOS ID	1028169
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Strömstad
Ungefärlig mittpunkt	1224622 - 6538897
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt fastighetsförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt fastighetsförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	1254 hektar
Förvaltare:	Länsstyrelsen Västra Götaland
Natura 2000-beteckning:	SEO520133
Naturgeografisk region:	Norra Bohusläns kustområde
Maringeografisk region:	Skagerrak
Objektskategori:	Odefinierad
IUCN-kategori:	Protected landscape/seascape, Skyddat landskap/havsområde

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Kosteröarna.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet. Följande beslut om områdesskydd upphör att gälla helt eller delvis när föreliggande beslut vinner laga kraft:

- Beslut om förordnande till skydd för landskapsbilden av Sydkoster enligt 19 § naturvårdslagen daterat 1969-11-10, dnr. IIIR11-8-68.
- Del av beslut (*med detta avses de delar av förordnandet som är belägna på Kosteröarna samt de delar som ersätts av nationalparken Kosterhavet*) om förordnande till skydd för landskapsbilden gällande skärgården och delar av fastlandet inom Strömstads kommun enligt 19 § naturvårdslagen daterat 1974-12-16, dnr. 126-924-71 samt senare gjorda ändringar av det beslutet.
- Beslut om naturreservat för Kosteröarna som naturreservat enligt 7 § naturvårdslagen daterat 1984-12-03, dnr. 11.1211-1488-81.
- Beslut om förbud för allmänheten att ankra och lägga upp fritidsbåtar vid Hasslevikarna på Nordkoster enligt 7 kap. 30 § miljöbalken daterat 2002-10-18, dnr 511-4071-2001.
- Beslut (del av) om ordningsföreskrifter för allmänheten vid Kilesand på Sydkoster enligt 7 kap. 30 § miljöbalken daterat 2003-01-31, dnr. 511-74602-2002.

Dessa beslut eller angivna delar av besluten upphävs när aktuellt beslut om naturreservatet Kosteröarna vunnit laga kraft.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara ett särpräglat och artrikt kust- och skärgårdsområde samt angränsande havsområden i väsentligen oförändrat skick.

I syftet ingår att

- skydda och vårda områdets naturliga och kulturpräglade miljöer med tillhörande värdefulla växt- och djurliv
- underlätta för besökare att uppleva och få kunskap om områdets natur- och kulturvärden samt hur dessa kan nyttjas på ett hållbart sätt
- främja forskning och utbildning kring bevarande och hållbart nyttjande av marina och landbaserade ekosystem
- långsiktigt skydda och bevara områdets naturligt förekommande marina ekosystem, biotoper och arter samtidigt som ett hållbart nyttjande kan ske av områdets biologiska resurser
- bevara följande inom området förekommande naturtyper och/eller arter som ingår i EU:s nätverk av Natura 2000-områden, i gynnsamt tillstånd:

1110	Sublittorala sandbankar
1140	Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten
1170	Rev
1210	Annuell vegetation på driftvallar
1220	Perenn vegetation på steniga stränder
1230	Vegetationsklädda havsklippor
1330	Salta strandängar
4030	Torra hedar (alla typer)
6210	Kalkgräsmarker (viktiga orkidélokaler)
6230	Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat
6270	Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ
6410	Fuktängar med blååtel eller starr
6430	Högröängar
7230	Rikkärr
8220	Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar
8230	Pionjärvegetation på silikatrika bergytter
9160	Ek-avenbokskog av buskstjärnblomma-typ
9190	Äldre ekskogar på sura, sandiga marker.

Syftet ska tryggas genom att

- nytillkommande verksamhet som tar mark eller vatten i anspråk och som innebär skador på mark, vegetation eller i den marina miljön och som förändrar landskapets orörda karaktär inte tillåts
- besöksnäringen bedrivs och utvecklas på ett sätt som är anpassat till områdets höga natur- och kulturmiljövärden.
- friluftslivet kanaliseras för att undvika störningar på känsligt djurliv och slitage på känslig vegetation samtidigt som behovet av goda naturupplevelser som stillhet, avskildhet och tystnad erbjuds

- naturinformation och naturvägledning byggs ut
- en lokal förvaltningsorganisation byggs upp.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. *Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)*

Det är förbjudet att inom naturreservatet

1. uppföra byggnad eller anläggning eller anlägga brygga, kaj eller båthamn
2. anordna eller upplåta vattenområde för bojfortöjning
3. ovan eller under vatten dika, dämra, muddra, schakta, utfylla, tippa, spränga, fylla ut med massor eller på annat sätt skada havsbotten, mark, berg eller block
4. plantera barrskog
5. i vattenbruk införa för området främmande arter och populationer
6. anordna upplag
7. anlägga väg
8. dra fram kablar och ledningar i mark, vatten eller luft
9. sprida skadliga kemiska eller biologiska medel inom mark eller vattenområdet

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

10. utföra tillbyggnad på brygga, kaj eller båthamn
11. anlägga vattenbruk.

Utan hinder av ovanstående förbud enligt A är det tillåtet att

- uppföra byggnader och anläggningar för förvaltningens behov och som anges i fastställd skötselplan samt att underhålla befintliga byggnader och anläggningar
- förvaltaren utför röjningar i skog och kulturlandskap i enlighet med vad som anges i fastställd skötselplan. Markägaren har rätt att själv utföra åtgärder enligt gällande skötselplan, dock ska samråd ske med förvaltaren innan åtgärd utförs
- utföra underhållsmuddring i anslutning till befintlig farled, hamnanläggning eller brygga samt att underhålla befintliga fyrar, sjömärken och farledsmarkeringar
- underhålla och reparera befintliga för motorfordon tillåtna vägar och vägkanter samt underhålla befintliga stigar, ledningsgator, kablar och ledningar i vatten
- utföra arbeten som erfordras för försvarsanknuten verksamhet. Markskador ska dock undvikas och för arbeten som skulle kunna påverka naturvärdena eller värdena för friluftslivet på längre eller kortare sikt skall samråd ske med Länsstyrelsen senast sex veckor innan åtgärd.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Utmärkning av naturreservatet i terrängen.
2. Anläggande av vandringsleder samt uppsättning av informationstavlor och andra anordningar för det rörliga friluftslivet såsom eldstäder, toaletter, enklare tilläggsanordningar för fritidsbåtar etc.
3. Gallring, röjning, slätter och betesdrift i den mån markägaren inte, efter samråd med förvaltaren, själv utför dessa åtgärder.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet

1. gräva upp växter
2. tälta på Nord- och Sydkoster. Tältning är dock tillåten vid de anordnade tältplatser som anges på beslutskartan (Bilaga 1)
3. medföra ej kopplad hund
4. göra upp eld annat än på anvisade och iordningställda platser
5. cykla eller framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar
6. föra bort eller omlagra sten
7. dra upp eller förtöja båtar eller ankra vid de stränder (zon A) som anges på bilagd zonkarta under perioden 15 maj – 31 augusti (bilaga 1:2)
8. förtöja och ankra i naturhamn på samma plats mer än 2 dygn i följd
9. inom zon B, anges på bifogad zonkarta (bilaga 1:2) under tiden 15 maj- 31 augusti framföra motordriven farkost i högre hastighet än 5 knop.
10. tomgångsköra motor och använda motordrivet laddningsaggregat
11. starta eller landa med luftfarkost eller flyga över området på lägre höjd än 300 meter.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när markägaren, förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel i enlighet med fastställd skötselplan. Samråd ska ske med förvaltaren innan åtgärd utförs.

Föreskrifter enligt C gäller ej heller för åtgärder som krävs för den försvarsanknutna verksamheten. Samråd ska ske med förvaltaren innan åtgärd utförs.

Vid jakt får jakträttsinnehavare medföra lös hund.

Vid sjukvårds-, polis- eller räddningsärende får tjänsteman använda erforderliga fordon och hund.

Beskrivning av naturreservatet

Natur- och kulturhistoriska värden

De tidigaste uppgifterna om Koster finns nedtecknade redan 1388. Redan då beskrivs Koster som ett jordbrukssamhälle som även har fiske och jakt som viktiga näringar. Trots det minskade jordbruket präglas Koster fortfarande av kulturlandskapet, av den inre liggande odlingsmarken och en utmark med kalt berg omväxlande med strandängar, torra hållmarker, ljunghedar, skogspartier, klapperstensfält och sandstränder.

De förutsättningar som gör Kosterområdet särskilt intressant för växtlighet, djurliv och människor är, för svenska förhållanden, ovanligt många soltimmar, en lokalt lättvittrad och ganska varierad berggrund, spektakulära geomorfologiska lämningar, stora sand- och skalkalkpåverkade sedimentmarker och ett mildt havsklimat. Framförallt är det skalgrus och öppna, sandiga, torra marker som bidrar till att skapa förutsättningar för ett särpräglat artinnehåll.

Från Kosterområdet har mer än 600 arter av kärlväxter rapporterats och det totala antalet landlevande arter kan uppskattas till ca 6000. På öarna finns också många olika naturtyper representerade, t ex havsstränder, kalkrika torrängar, sandfält, klapperstränder, lövmarker, fattigkärr och rikkärr.

Betydande delar av de höga naturvärdena inom områdets landmiljöer är också starkt präglade och mycket beroende av odlings- och beteshistoriken på öarna.

Geologi

Den dominerande bergarten i Kosterområdet är gnejsgranit, en starkt omvandlad urbergart, som i området kännetecknas av ett stort antal breda och mörka stråk av inträngande vulkaniska bergarter s.k. diabasgångar. Diabasgångarna löper i huvudsak i nordväst-sydöstlig riktning och varierar i bredd från någon decimeter till tiotalet meter. Ofta är diabasen mer lättvittrad än urberget och där den vittrat bort finns smala klåvor med lodräta väggar. Här och var övergår diabasen i "ultrabasiter" som är starkt vittringsbenägna och mörkt bruna till svarta bergarter. Mycket kännetecknande för Kosterområdet är de stora blockfälten, "stenmalarna". De finkorniga jordarter, som av vågorna fördes bort från moränerna, kom i stor utsträckning att avlagras i skyddade vatten, på öarnas östra sidor (insidorna). Här finns därför stora sandfält, på många håll utgörs detta material av nästan ren mellansand och bildar en mycket näringsfattig (lokalt finns emellertid en hel del kalk) och uttorkningsbenägen jordmån. På andra platser, framför allt på centrala Sydkoster, är sanden uppblandad med skal och finare mineralfraktioner.

Friluftsliv

Området är attraktivt för flera olika typer av friluftsliv som exempelvis paddling, dykning, bad och naturupplevelser. Det utgör också ett av kustens mest frekventerade områden vad avser fritidsbåtar. Även utan egen båt kan besökare uppleva vacker och intressant natur på de norra och södra delarna av Kosteröarna. Områdets attraktivitet och sårbarhet gör att det är viktigt med en hållbar turism- och besöksnäring för att bevara naturvärdena i området.

Markanvändning

Den mark som finns inom naturreservatet används framför allt i ett småskaligt jordbruk i form av betesmark eller slåtterängar. Syftet med denna markanvändning är att bevara och utveckla de naturvärden som finns i området samt göra området tillgängligt och anpassat för det rörliga friluftslivet.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Riksintressen m.m.

Hela reservatet är av riksintresse för naturvård (Objekt NRO 14005, Koster-Väderöarna) samt för friluftsliv (Objekt FO1). Hela Sydkoster omfattas av riksintresse för kulturmiljövård (KO73, Sydkoster). Vattnen öster om reservatet ingår i ett riksintresse för fiske (Skagerack, Fångstområde för räka, djupare än 60 m). Området omfattas även av särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten enligt 4 kap §1-3 miljöbalken.

Internationell betydelse

Kosteröarna ingår i det europeiska nätverket av skyddade områden Natura 2000 (SEO520133)

Kommunal översiktsplan

Länsstyrelsen har ombildat och utökat naturreservatet till att omfatta en del av de områden som tidigare omfattats av landskapsbildsskydd. I övriga delar har kommunen upprättat en fördjupning av den kommunala översiktsplanen för att reglera nytillkommande bebyggelse och verksamheter. Arbetet med den fördjupade översiktsplanen har pågått sedan 2006 och planen antogs av kommunen i mars 2009. Dessa två parallella processer har verkat för att få till stånd en god balans mellan bevarande och hållbart nyttjande. Centrala delar av Kosteröarna omfattas av fördjupad översiktsplan där man främjar en hållbar bebyggelse- och verksamhetsutveckling med särskilt fokus på att öka helårsboende på öarna. Denna centrala del omgärdas av naturreservatet som till stora delar utgörs av enskilt ägda fastigheter, reservatet i sin tur omgärdas av nationalparken som ägs av staten.

Länsstyrelsen upphäver det landskapsbildsskydd som omfattas av den fördjupade översiktsplanen och bevarande av landskapsbilden utanför naturreservatet blir därför en viktig fråga för kommunen att bevaka.

Befintliga områdesskydd

Kosteröarna omfattas idag av beslut om naturreservat samt landskapsbildsskydd. I anslutning till reservatets yttergräns finns Kosterhavets nationalpark. De delar som var planerade att ingå i nationalparken men ej kunde omföras till statens egendom ingår nu i naturreservatet. Stora delar av Kosteröarna omfattas av strandskydd.

Ärendets handläggning

Ärendet kring områdesskydd för naturreservatet har löpt parallellt med arbetet med bildandet av Kosterhavets nationalpark och arbetet med fördjupad översiktsplan för Koster. Därför ges här en beskrivning av de tre olika processerna.

År 2003 inledde Länsstyrelsen en översyn av Kosteröarnas naturreservat som öppnade för nya tankar om en nationalpark som kunde förena bevarande med hållbar lokal utveckling och som med tiden fått ett ökande lokalt stöd från nya intressegrupper och lokalsamhället på Kosteröarna. Frågan om att göra Kosterområdet till nationalpark väcktes av de lokala företrädarna på Koster, den så kallade Kosternämnden, en icke politisk organisation vald av folkbokförda på Koster, och som har till uppgift att ta tillvara Kosterens intressen i samhällsplaneringen.

Nationalpark

Kosternämnden redovisade år 2004 ett program för öarnas utveckling där bevarandet fanns med som en viktig förutsättning. I programmet behandlades även möjligheten att bilda en nationalpark för den marina miljön. Man tänkte sig att en nationalpark och ett naturreservat kunde bidra till utvecklingen av en besöksnäring baserad på hållbart nyttjande av öarnas och havets resurser.

Länsstyrelsen genomförde under 2005 efter överenskommelse med Naturvårdsverket en förstudie rörande bildande av en marin nationalpark i Kosterområdet. Inom fisket växte det fram ett samförvaltningsinitiativ där flera parter samarbetar för lokal kustfiskeförvaltning i norra Bohuslän (SFI-NB).

I slutet av 2006 nämndes för första gången namnet Kosterhavet som därefter har blivit ett etablerat geografiskt namn. I begreppet Kosterhavetsområdet ingår hela Kosterfjorden, Kosteröarna, skärgården söder om Sydkoster, innerskärgården från Trossö-Lindö-Kalvö i söder till norska gränsen i norr. Kosterhavets nationalpark och Kosteröarnas naturreservat är en del av Kosterhavetsområdet.

Lokala arbetsgrupper bildades för att diskutera den framtida nationalparken och naturreservatet. Naturvärdena på land inventerades. Naturvårdsmedel investerades på Kosteröarna och en lokal organisation fick efter offentlig upphandling uppdrag att genomföra praktisk skötsel inom Kosterhavets planerade nationalpark och Kosteröarnas naturreservat.

Förslag till Kosterhavets nationalpark skickades ut på en första remiss av Naturvårdsverket under våren/sommaren 2007. Arbetet med framtagning av den marina skötselplanen genomfördes i samråd med lokala aktörer. Informationskampanjer intensifieras i hela området.

Strömstad och Tanums kommuner ställde krav på lokalt inflytande i kommande nationalparksförvaltning. En utredning om alternativa förvaltningsformer genomfördes. Utredningen presenterades och diskuterades i ett flertal lokala möten och ur den processen växte fram att delegationsmodellen (Kosterhavsdelegation under Länsstyrelsen) var den modell man skulle pröva. De krav kommunerna ställde på lokalt inflytande tillgodoses i den delegation som länsstyrelsen inrättar vid årsskiftet 2009-2010.

Naturvårdsverket skickade under våren 2008 ut ett bearbetat förslag om bildande av Kosterhavets nationalpark på remiss till berörda kommuner och andra lokala intressenter. Samtliga remissinstanser var mycket positiva till att den föreslagna nationalparken bildas. Strax före midsommar 2008 skickade Naturvårdsverket en hemställan till regeringen om att inrätta Kosterhavets nationalpark.

Riksdagen har beslutat om Kosterhavets nationalpark (proposition 2008/09:98, Svensk Författningssamling 2009:729)

Naturvårdsverket, Länsstyrelsen och Miljöverndepartementet i Norge har genomfört en gemensam invigning av de båda nationalparkerna den 9 september 2009 (090909).

Fördjupad översiktsplan

Parallellt påbörjade Strömstads kommun år 2006 en genomgripande revidering av den fördjupade översiktsplanen för Kosteröarna som bl. a hanterar förhållandet mellan bevarande och hållbar utveckling. Denna process har också präglats av stort engagemang från enskilda, företag, föreningar m.fl. samt inte minst Kosternämnden.

Naturreservatet

Den 20 augusti 2008 kallades de sakägare som omfattades av den planerade utvidgningen av naturreservatet till ett informationsmöte i Strömstad för att ta del av planerna på översynen av naturreservatet. Detta åtföljdes av arbetet med den fördjupade översiktsplanen där riktlinjer för bevarande och utveckling togs fram.

Samtliga berörda sakägare förelades den 18 juni 2009 enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan. Samtliga sakägare erbjöds att delta på tre informationsmöten förlagda i Göteborg, Strömstad och på Koster. Detta gjordes dels på grund av det stora antalet sakägare men även den stora geografiska spridning som fanns bland sakägarna. Då antalet sakägare är cirka 1000 har delgivningsprocessen varit långdragen. Först den 7 november 2009 ansågs samtliga sakägare delgivna och haft möjlighet att inkomma med synpunkter på förslaget till bildande av Kosteröarnas naturreservat.

Inkomna synpunkter

Från sakägare har ca 60 skrivelser inkommit. Nedan följer en kort sammanfattning av inkomna synpunkter.

Önskemål om utökning av naturreservatet

Ett stort antal sakägare har inkommit med synpunkter om att utöka naturreservatet vid Basteviken och vid Västra Bovägen.

En skrivelse har inkommit angående önskemål om utökning av naturreservatet vid Breviks strandäng.

- Länsstyrelsen har gjort en bedömning av de förslag till utökningar av naturreservatet tillsammans med Strömstads kommun och vidhåller de gränser som angavs i förslag till beslut.

Önskemål om minskning av naturreservatet

Flera sakägare har inkommit med synpunkter om att minska naturreservatet.

- Många av sakägarna har inte haft kännedom om det landskapsbildsskydd som gällt i området och som inneburit att nybyggnation skall tillståndsprövas av Länsstyrelsen. I de delar där Länsstyrelsen har gjort bedömningen att området skall bevaras har landskapsbildsskyddet ersatts av naturreservat. I andra delar har landskapsbildsskyddet upphävts och ersatts av fördjupad översiktsplan. Sakägare kan ansöka om dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dessa har dock delvis ersatt de upphävda förordnandena om skydd för landskapsbilden och Länsstyrelsen anser att man bör vara restriktiv vid dispensgivning. Utveckling av samhället på Kosteröarna ska ske inom ramarna för fördjupad översiktsplan. En sakägare inkom med synpunkten om att ha möjlighet att justera gränsen för naturreservatet för att möjliggöra en mindre omdragning av en väg för att öka säkerheten på hans fastighet då huset ligger precis vid vägen. Istället för att justera reservatsgränsen bör denna fråga kunna behandlas genom möjligheten att lämna dispens från reservatsföreskrifterna.

Vresrosor

Flera sakägare protesterar mot intentionerna i skötselplanen om att ta bort alla vresrosor eftersom många tycker att de är vackra men även är viktiga som födokällor för insekter och fåglar.

- Vresrosen är en art som breder ut sig på bekostnad av andra, i många fall, hotade arter. Genom sina täta och ogenomträngliga buskage gör vresrosen det svårt för både växter, djur och människor att hitta områden att slå sig ner på. På Kosteröarna är det särskilt viktigt att bevara livsmiljöerna för de arter som har mycket speciella krav på sina livsmiljöer så att de inte konkurreras ut av mindre krävande arter.

Vattenskoter

Många anser att det ska införas ett vattenskoterförbud.

- Det finns ett generellt förbud mot vattenskotertrafik utanför farled.

Länsstyrelsen anser inte att ett vattenskoterförbud är nödvändigt då det redan idag omfattas av regleringar. Detta i kombination med den zon med

hastighetsbegränsning som reservatsbeslutet och nationalparksbeslutet nu fastställer i känsliga miljöer bör begränsa vattenskotetrafiken kraftigt.

Ankringsförbud

Många vill behålla det ankringsförbud som finns vid Hasslevikarna på Nordkoster och vid Kilesand på Sydkoster samt även utöka dessa med ett liknande förbud vid Basteviken på Nordkoster.

- Länsstyrelsen inrättar tre zoner i naturreservatet där ankring och uppdragning av båtar på stränder inte är tillåtet (C 7) och ersätter därmed den tidigare föreslagna föreskriften C 6 om förbud att dra upp eller förtöja båtar eller ankra vid sandstränder närmare än 50 meter från strandlinjen.

Hastighetsbegränsning

Vissa sakägare tycker att hastighetsbegränsningen på 5 knop i vissa delar av naturreservatet är för lågt, vissa vill utöka hastighetsbegränsningen till hela naturreservatet.

- Länsstyrelsen har valt att behålla både hastighetsbegränsningen och zonens utbredning, dock fanns ett område vid Blåsoppviken som inte ingår i naturreservatet där zonen justerats något. 5 knop är den hastighet Naturvårdsverket beslutat för nationalparken och zonen omfattar både naturreservat och nationalpark. Hastighetsbegränsningen, liksom övriga föreskrifter och åtgärder kommer att följa principerna med adaptiv förvaltning och utvärderas efter ett antal år och därefter justeras om det anses nödvändigt.

Spara skogspartier

Vissa sakägare anser att det är viktigt att bevara det varierade landskapet som finns på Kosteröarna och att det finns särskilda upplevelsevärden att gå in i tallskogen som finns bl.a. på Nordkoster.

- Målbilden för reservatet på Kosteröarna är framför allt ett öppet landskap eftersom vi då kan bevara flest antal hotade arter. Att omföra vissa delar av tallskogen till ädellövskog är ett bra förslag som framkom bland synpunkterna och kommer följa principerna med adaptiv förvaltning. Stora delar av Kosteröarna är inte naturreservat och där bestämmer markägarna och i vissa fall kommunen (i detaljplan) hur området ska skötas.

Bete

En del sakägare har uttryckt bekymmer för att vissa arter inte får vara i fred för betesdjuren som t.ex. ostronört.

- Inom ramen för den adaptiva förvaltningen finns utrymme att eventuellt stängsla in vissa områden alternativt freda vissa områden från bete under något år för att ge utrymme för särskilt begärliga arter.

Samtliga synpunkter har bemötts skriftligen.

Remiss

Förslaget till naturreservat har remitterats till Strömstads kommun, Kosternämnden, Kosters samhällsförening, Kosterstiftelsen, Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Riksantikvarieämbetet, SGU, LRF Väst, Sveriges naturskyddsförening, Bohusläns flora, Vägverket, Bohusläns museum, Sveriges Ornitologiska förening och Skogsstyrelsen.

Inkomna synpunkter

Synpunkter från Strömstads kommun

Föreskrifterna för naturreservatet bör bearbetas och man ser inte det som viktigt med samma föreskrifter generellt i nationalparken som i naturreservatet. Man anser att det är viktigt att de föreskrifter som ska gälla så långt som möjligt har en förankring i det allmänna rättsmedvetandet och kan efterlevas och övervakas.

- Länsstyrelsen har bearbetat föreskrifterna så att de är mer ändamålsenliga för naturreservatet, framför allt gäller det möjligheterna för markägare att själva utföra skötselåtgärder i naturreservatet.

Det enskilda ägandet och förfoganderätten uppfattas som alltför starkt begränsat i vissa avseenden. Föreskrifterna för naturreservatet skall medge dragning för vatten, avlopp och byggnader och för framtida underhåll. Det bör vara möjligt att få dispens från flera av föreskrifterna.

- Samtliga föreskrifter är möjliga att söka dispens eller tillstånd ifrån och prövningen görs av Länsstyrelsen.

De ordningsföreskrifter som beslutet omfattar bör inte hindra markägarens normala skötsel, till exempel vid eldning av ris eller då man behöver använda motordrivet fordon. Man anser därför att Länsstyrelsen bör lägga till en formulering som undantar dessa förbud då det gäller näringens behov.

- Länsstyrelsen lägger till vid C-föreskrifterna att ”Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när markägaren, förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel i enlighet med fastställd skötselplan. Samråd ska ske med förvaltaren innan åtgärd utförs.”

Man påpekar att det är viktigt att markera de stigar där man får respektive inte får cykla.

- För att få en god efterlevnad av föreskrifterna krävs att besökarna känner till vad som gäller. Förvaltningen ska sätta upp skyltar som talar om var man får respektive inte får cykla.

För området med hastighetsbegränsning vidhåller kommunen sin synpunkt om en ökning till 10 knop.

- Den hastighetsnivå som antogs i nationalparksbeslutet var 5 knop och det är viktigt att bibehålla samma nivå i hela zonen. Om det visar sig att denna hastighet motverkar syftet med naturreservatet och nationalparken kan man i

den adaptiva förvaltningen välja att justera hastighetsnivån både för nationalparken och naturreservatet.

Synpunkter från Fiskeriverket

Fiskeriverket anser att Länsstyrelsen ska klargöra vilka myndigheter som ansvarar för uppföljning av bevarandevärdena.

- Kosterhavsdelegationen kommer även att ansvara för förvaltningen av naturreservatet. I det arbetet kommer de olika ansvarsområdena fördelas.

Täktverksamhet bör regleras inom bestämmelserna, t.ex. tångtäkt har potential att lokalt påverka naturmiljön.

- Föreskriften A3 reglerar täkt, dock inte tångtäkt. Detta är en fråga framför allt för nationalparken där de stora tångbältena finns. Skulle det visa sig att tångtäkt blir ett problem i området finns möjligheten att reglera detta i ett senare skede.

Sveriges geologiska undersökning, SGU

SGU har ingenting att anföra med anledning av förslaget till inrättandet av naturreservatet

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket anser att naturreservatet inte skall påverka farledernas tillgänglighet för sjöfarten eller möjlighet att utföra service, underhåll och akut felavhjälpning på fyrar och andra sjösäkerhetsanordningar med tillhörande kringutrustning.

Farledshållning skall ingå som verksamhet som är undantagen förbuden i föreskrifterna som undantaget i förslaget angående reparation och underhåll av befintliga vägar.

Undantag bör lämnas för underhållsmuddring i anslutning till befintlig farled och hamnanläggning.

- Länsstyrelsen har beskrivit detta som undantag från föreskrifterna.

Sjöfartsverket förutsätter att framtida förslag till åtgärder ej kommer att påverkas av listan på icke tillåtna verksamheter och att eventuell utveckling kan ske även inom naturreservatet.

- Samtliga föreskrifter är möjliga att söka dispens eller tillstånd ifrån men utveckling av verksamheter bör ske utanför naturreservatet.

Man anser även att Länsstyrelsen bör öka 5-knopsbegränsningen till 7 knop då det blir mindre svall samt att man bör införa fartkorridorer i begränsningsområdet.

- Man har tillsvidare valt att behålla 5 knop som hastighet inom nationalparken och därför gör man så även i naturreservatet. Skulle det visa sig att denna hastighetsbegränsning motverkar syftet finns möjlighet att efter utvärdering öka hastigheten. Fartkorridorer anses inte nödvändiga för de delar av hastighetsbegränsningsområdet som ligger i naturreservatet. För de delar som ligger i nationalparken finns en fartkorridor mellan Ramsö och Sydkoster.

Breviks fiskehamnsförening

Breviks fiskehamnsförening upplyser om att de mot ersättning kan underhålla den toalett/rastplats som finns utmärkt i skötselplanen vid hamnområdet

- Länsstyrelsen anser att det är positivt om man kan samordna resurserna kring skötsel av anordningar för besökare. Den praktiska lösningen blir en fråga för förvaltningen att samordna med lokalsamhället.

Fortifikationsverket

Då Fortifikationsverket förvaltar fastigheter på Nordkoster och bedriver verksamhet där vill man införa en sats under A-föreskrifterna: Föreskrifter enl A ovan gäller inte i följande fall: Vid arbeten som erfordras för försvarsanknuten verksamhet. Markskador ska dock undvikas och för större arbeten skall samråd ske med Länsstyrelsen senast sex veckor innan åtgärd. Även under C bör ett tillägg införas: Föreskriften enligt C gäller inte för åtgärder som krävs för den försvarsanknutna verksamheten.

- Länsstyrelsen har beskrivit detta som undantag från föreskrifterna. Samråd ska dock ske med förvaltaren innan åtgärd utförs.

Stigen upp till Kosterbonden från fyrtomten behöver förbättras för att uppnå en godtagbar arbetsmiljö för tillsyns- och driftspersonal. Arbetet med iordningställandet av stigen bör samordnas.

- Utformningen av denna stig kräver stor hänsyn till naturmiljön och behöver samordnas med Länsstyrelsens arbete med stigar.

Bohusläns museum

Bohusläns museum hänvisar dels till de synpunkter som lämnats i remissen för nationalparken dels lämnar de synpunkter på skötselplanen. Museets uppfattning är att den historiska markanvändningen är väl genomarbetad men skulle kunna kompletteras med det kulturhistoriska material som Bohusläns museum sammanställt tillsammans med en grupp Kosterbor som lämnades till Länsstyrelsen i februari 2009. Man föreslår kompletteringar i texten till skötselplanen i ett antal delområden och anser generellt att det är mycket värdefullt att stenmurarna inom naturreservatet hålls röjda och vårdade.

- Länsstyrelsen för in de förslag till kompletteringar i texten till skötselplanen som museet inkommit med. Det kulturhistoriska material som beställdes av Länsstyrelsen och redovisades av museet i februari 2009 var framför allt en produkt som togs fram för att använda i naturum och besöksinformation ute på plats men mycket av informationen i det materialet är användbart även i skötselplanen.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende

Göteborgs universitet, Sven Lovén centrum för marina vetenskaper

Man anser att det lokala regelverk kring utbildning, forskning och informationsverksamhet som utarbetas vid Lovéncentret kan gälla marina delar i både nationalpark som naturreservat.

- Länsstyrelsen har valt att ta bort denna föreskrift då de miljöer som är hotade av dessa verksamheter framför allt finns i nationalparken.

Göteborgs universitet anser även att Länsstyrelsen bör begränsa den i förslaget nämnda C 6-föreskriften (ankring och uppdragning av båtar på sandstränder) till badsäsongen 15 maj-31 aug då dessa stränder kan vara viktiga att använda under vinterhalvåret.

- Länsstyrelsen har ändrat denna föreskrift till att gälla tre utpekade stränder (zon B) men har även gjort tillägget som Göteborgs universitet föreslår om en tidsbegränsning för förbudet under perioden 15 maj-31 augusti (C 7).

Statens Fastighetsverk

Eftersom alla fastigheter i området överlämnats till Naturvårdsverket ser Statens Fastighetsverk ingen anledning att lämna synpunkter på förslaget.

Övrigt

Hela nationalparksprocessen och naturreservatsprocessen har präglats av en långtgående lokal medverkan. Kommunen har deltagit aktivt i de olika processerna, framförallt i arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Dessutom har lokalbefolkningen på Koster, de olika samhällsföreningarna på Tjärnö/Saltö, Rossö och Resö deltagit aktivt (framför allt i nationalparksarbetet) i de olika processerna och kommit med många värdefulla synpunkter. Flera allmänna möten kring främst nationalparken men även naturreservatet har hållits och informationen har varit riklig med ett flertal informationsbroschyrer.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Området har betydande värden som är knutna såväl till det rörliga friluftslivet som till de natur- och kulturvärden som är beroende av ett kustnära jordbruk. Enligt Länsstyrelsen är det av ett stort allmänt intresse att bevara områdets värden. Ett bevarande i form av ett naturreservat syftar främst till att förhindra fysisk exploatering eller andra åtgärder som kan skada naturvärdena, att säkerställa att markhävden upprätthålls även om markägare eller arrendator ej längre har möjlighet eller vill bruka marken.

Miljökvalitetsmål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Länsstyrelsens bedömning är att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom att naturreservat inrättas. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Länsstyrelsen finner vid en vägning av

föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet med reservatet skall uppnås.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- För att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd. Undantag är verksamheter eller åtgärder som direkt hänger samman med, eller är nödvändig för, skötseln och förvaltningen av det särskilda bevarandeområdet. Länsstyrelsen får lämna tillstånd endast om vissa villkor är uppfyllda. (7 kap 28a, 28b och 29 §§ miljöbalken).
- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Andra exempel på lagstiftning som kan medföra prövningsplikt är strandskyddsbestämmelser, tillstånd eller anmälan för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken eller tillstånd till muddring eller annan vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken.
- Bestämmelser om fiske enligt fiskelagstiftningen och bestämmelser om jakt i jaktlagstiftningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län i form av Kosterhavsdelegationen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Ersättning utbetalas om reservatsbildningen innebär att pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet försvåras.

Förväntningsvärde på framtida exploatering ersätts inte.

Länsstyrelsen har gjort bedömningen att den pågående markanvändningen jämfört med tidigare förhållanden ej har försvårats i och med reservatsbildningen och därför ej är ersättningsberättigad.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Göteborgs Posten, Dagens Nyheter, Bohuslänningen och Strömstads Tidning.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Naturvårdshandläggare Lena Tingström har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, länsarkitekt Helena Carling och förste länsjurist Magnus Sandström.

Göran Bengtsson

Lena Tingström